

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2018
COM(2018) 403 final

*Limited
Embargo until adoption*

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Republicii Cehe pentru 2018

**și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Republicii
Cehe pentru 2018**

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Republicii Cehe pentru 2018

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Republicii Cehe pentru 2018

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene²,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European³,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2018. Aceasta a ținut cont de pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 22 martie 2018. De asemenea, la data de 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Republica Cehă printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară din 2018 privind Republica Cehă⁴ a fost publicat la 7 martie 2018. Acesta a evaluat progresele realizate de Republica Cehă în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 11 iulie 2017,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² COM(2018) 403 final.

³ P8_TA(2018)0077 și P8_TA(2018)0078.

⁴ SWD(2018) 202 final.

măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de către Republica Cehă în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

- (3) La 30 aprilie 2018, Republica Cehă și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2018 și Programul de convergență pentru 2018. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁵, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică⁶.
- (5) În prezent, Republica Cehă face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de convergență pentru 2018, guvernul își propune ca în perioada 2018-2021 să obțină un excedent bugetar în termeni globali. Obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 1,0 % din PIB – continuă să fie îndeplinit cu o anumită marjă pe întreaga perioadă de programare. Conform Programului de convergență pentru 2018, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat, ajungând la 29,9 % în 2021. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Riscurile care amenință atingerea obiectivelor bugetare par, în mare parte, echilibrate și se estimează că vor avea loc creșteri puternice ale investițiilor publice și noi majorări salariale în sectorul public. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, soldul structural va scădea la aproximativ 0,9 % din PIB în 2018 și la 0,2 % din PIB în 2019, menținându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu. În general, Consiliul consideră că este de așteptat ca Republica Cehă să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2018 și 2019.
- (6) Se constată că Republica Cehă se confruntă în continuare cu riscuri medii la adresa sustenabilității bugetare pe termen lung. Întrucât costurile legate de îmbătrânirea populației reprezintă o provocare pentru asistența medicală și pentru îngrijirile pe termen lung, modificările aduse sistemului de pensii merită o atenție specială. Proiecțiile actualizate ale cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației indică o creștere mai mare decât cea indicată în *Raportul privind îmbătrânirea populației* publicat în 2015. Cheltuielile cu pensiile vor crește, potrivit estimărilor, de la 8,2 % din PIB în 2016 la 10,9 % din PIB în 2070. Această accentuare prevăzută a creșterii cheltuielilor cu pensiile reflectă în principal stabilirea limitei de vârstă pentru pensionare la 65 de ani. În realitate, alinierea vârstei legale de pensionare la speranța

⁵ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁶ COM(2014) 494 final.

de viață nu este automată; în schimb, această limită de vârstă urmează să fie revizuită o dată la cinci ani de către guvern, începând din 2019. Întrucât acest aspect este lăsat la latitudinea guvernului, actualele proiecții ale cheltuielilor cu pensiile nu iau în considerare aceste revizuiți ale vârstei de pensionare. În plus, indexarea pensiilor este în prezent mai generoasă, deoarece are drept bază 50 % din creșterea salariilor reale, în loc de 33 %, cum era cazul înainte. Impactul acestor modificări asupra cheltuielilor va reprezenta 2 puncte procentuale din PIB în 2070. Sunt în curs de dezbatere noi modificări, cum ar fi creșterea cuantumului de bază al pensiilor și majorarea pensiilor pentru pensionarii în vârstă, care agravează la rândul lor indicatorii de sustenabilitate. În ceea ce privește cheltuielile publice cu asistența medicală, se estimează că acestea vor crește pe termen lung cu 1,1 puncte procentuale din PIB, nivel aflat peste creșterea medie de 0,9 puncte procentuale din PIB estimată pentru Uniunea Europeană. În acest context, există indicii de utilizare inefficientă a resurselor, atât în ceea ce privește asistența medicală acordată în regim de spitalizare, cât și cea ambulatorie.

- (7) Noua lege a responsabilității fiscal-bugetare, care se aplică de la începutul anului 2017, a consolidat în mod semnificativ cadrul bugetar ceh și a înființat un consiliu bugetar independent. Un proiect de lege privind auditurile independente, care face în prezent obiectul procedurii de consultare interservicii, urmărește să remedieze problema transunerii Directivei 2011/85/UE a Consiliului, care nu a avut loc nici până în prezent.
- (8) Banca Națională a Cehiei poate stabili, cu titlu de recomandări, limite macroprudențiale ale volumului de împrumuturi ipotecare acordate, dar nu dispune însă decât de competențe restrânse de sancționare, neavând autoritatea oficială de a asigura respectarea acestor limite. Deși băncile cehe respectă, la nivel agregat, anumite limite, ele nu s-au conformat pe deplin la orientările din 2016 ale Băncii Naționale a Republicii Cehe. Stabilirea prin lege a unor limite cu caracter obligatoriu ar avea drept efect probabil creșterea nivelului de respectare a obligațiilor în rândul băncilor, asigurând stabilitatea financiară și reducerea riscurilor pentru debitori. Parlamentul ceh urmează să dezbătă, în cursul anului 2018, o propunere legislativă de modificare a Legii privind Banca Națională.
- (9) Republica Cehă se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește îmbunătățirea transparenței și eficienței achizițiilor publice și prevenirea corupției. Deși s-au luat unele măsuri pentru a se îmbunătăți cadrul privind achizițiile publice, nivelul de concurență rămâne un motiv de îngrijorare, deoarece aproape jumătate din toate licitațiile publice sfârșesc prin a deveni proceduri la care participă un singur ofertant. În același timp, impunerea prin lege a obligației de utilizare a procedurilor electronice poate contribui la sporirea transparenței și a eficienței. Autoritățile cehe au investit în platforma de achiziții publice „Instrumentul electronic național”, care ar trebui să devină din ce în ce mai ușor de utilizat și mai fiabilă și care funcționează separat de platformele private care deservesc piața cehă. Mai sunt însă multe de făcut pentru înlăturarea barierelor administrative și pentru valorificarea potențialului achizițiilor publice agregate și strategice, astfel încât banii publici să fie utilizați într-un mod mai eficient. Atât autoritățile centrale, cât și cele locale au început să ia inițiative specifice pentru formarea profesională a personalului implicat în procedurile de achiziții publice. Cu toate acestea, instituirea unor măsuri de achiziții publice comune și dobândirea de expertiză de specialitate în anumite domenii constituie în continuare probleme majore. În plus, corupția și darea sau luarea de mită continuă să reprezinte motive de preocupare pentru întreprinderi și cetățeni. Deși au fost adoptate

mai multe reforme majore din cadrul strategiei anticorupție, nu au fost abordate toate domeniile.

- (10) Chiar dacă rezultatele în materie de e-guvernare rămân sub media Uniunii Europene, au fost adoptate măsuri legislative pertinente cu scopul de a asigura o mai mare accesibilitate și disponibilitate a acestor servicii. Este de așteptat ca, în 2018, să fie puse în aplicare anumite inițiative de mare amploare, însă reușita acestora va depinde de capacitatea autorităților de a desfășura acțiuni de sensibilizare și de a oferi soluții ușor de utilizat.
- (11) Anumite sarcini administrative și de reglementare frânează investițiile. Este vorba în special de obținerea autorizațiilor de construire și de complexitatea regimurilor fiscale. Se recunoaște totuși că autoritățile au adoptat o modificare a Legii privind construcțiile prin care se simplifică procedura de autorizare a construcțiilor, evaluarea impactului asupra mediului fiind inclusă în decizia de zonare sau în autorizația comună de zonare și de construire. Rămâne însă neclar dacă această modificare ar putea simplifica și procedurile pentru proiectele mari de infrastructură, deoarece diferite alte autorizații nu au fost incluse în acest sistem de autorizare comun. O modificare a legislației existente care reglementează construcția infrastructurii de transport este în curs de dezbateră în cadrul Parlamentului. În pofida schimbărilor aduse sistemului fiscal în scopul de a îmbunătăți colectarea impozitelor, reglementările fiscale și cotele de impozitare au avansat în clasamentul preocupărilor care constituie aspecte problematice pentru desfășurarea de activități economice. Noul guvern a anunțat că își propune să aducă eventuale modificări acestor domenii pentru a spori transparența și a simplifica sistemul fiscal. În acest sens, sunt în curs lucrări de modernizare a legislației privind impozitul pe venit. Costurile de asigurare a conformității au înregistrat o ușoară creștere și se mențin peste media Uniunii Europene. Deși declarația de control privind taxa pe valoarea adăugată permite colectarea de venituri fiscale suplimentare, aceasta a crescut timpul necesar pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale. În pofida reducerii numărului de ore necesare pentru conformarea la codul fiscal în comparație cu situația din trecut, Republica Cehă se situează în continuare la limita superioară a intervalului. În plus, noile cote reduse ale taxei pe valoarea adăugată ar putea complica și mai mult sistemul taxei pe valoarea adăugată, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii.
- (12) În timp ce economia cehă evoluează către activități cu grad ridicat de cunoștințe, persistă multiple blocaje care împiedică dezvoltarea unui sistem de cercetare și inovare performant. Sporirea investițiilor în cercetare și dezvoltare realizate de întreprinderi este determinată în primul rând de investițiile străine directe. Cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare efectuate de întreprinderile cehe au scăzut în ultimii doi ani. În pofida importanțelor investiții publice în cercetare și dezvoltare, rezultatele obținute de Republica Cehă în ceea ce privește calitatea bazei sale științifice publice sunt insuficiente. Au fost adoptate măsuri de politică pentru a crea legături între mediul academic și întreprinderi și pentru a îmbunătăți funcționarea bazei științifice publice, dar până acum nu au fost obținute decât rezultate modeste și mai rămâne ca reformele să fie puse pe deplin în aplicare. Mai mult, guvernarea sistemului de cercetare și inovare rămâne fragmentară.
- (13) Un învățământ și o formare de calitate și favorabile incluziunii sunt de o importanță primordială în contextul blocajelor crescânde de pe piața forței de muncă din Republica Cehă. Rezultatele școlare continuă să fie puternic influențate de mediul socioeconomic din care provin elevii. Nu au fost încă puse în aplicare pe deplin măsuri educative favorabile incluziunii, în special pentru copiii romi. Penuria de cadre

didactice calificate, la care se adaugă previziunile demografice, indică faptul că angajarea și reținerea în sistem a cadrelor didactice ar putea deveni mai dificile. Parlamentul nu a adoptat noul sistem de carieră pentru cadrele didactice, care ar fi corelat dezvoltarea profesională continuă cu cariera și cu salariile. Salariile cadrelor didactice rămân scăzute în comparație cu cele ale altor lucrători absolvenți ai unei forme de educație terțiară, dar se preconizează că în următorii ani se vor acorda noi majorări salariale. Profesia de cadru didactic rămâne, așadar, relativ neatractivă pentru tinerii talentați. În cele din urmă, succesul reformei care are drept obiectiv asigurarea caracterului mai incluziv al educației (inițiată în 2016, cu sprijinul Fondului social european) va depinde de disponibilitatea unei finanțări suficiente și durabile la nivel național, de perfecționarea profesională a cadrelor didactice și a cadrelor didactice auxiliare și de sensibilizarea opiniei publice în legătură cu avantajele educației incluzive.

- (14) Republica Cehă obține performanțe solide în ceea ce privește piața forței de muncă. Rata ocupării forței de muncă a crescut în mod constant în ultimii șase ani, iar rata șomajului a scăzut în mod considerabil. Cu toate acestea, potențialul femeilor, al mâinii de lucru slab calificate și al persoanelor cu handicap rămâne insuficient valorificat. Pe fondul penuriei de forță de muncă, este clar că se poate face mai mult pentru a spori participarea acestor categorii la forța de muncă. Diferențele între rata de ocupare a femeilor și a bărbaților și diferențele de remunerare între femei și bărbați rămân ridicate, în pofida recentelor măsuri de sporire a flexibilității concediului pentru creșterea copilului și de creștere a numărului de structuri de îngrijire a copiilor. Rata de ocupare profesională a femeilor este în continuare cu mult inferioară celei a bărbaților. Maternitatea are în continuare un impact major asupra participării la forța de muncă, din cauza serviciilor insuficiente de îngrijire a copiilor, a drepturilor la concedii parentale pe perioade lungi, a nivelului scăzut de utilizare a formelor flexibile de lucru și a lipsei de unități de îngrijire pe termen lung. În 2016, numai 4,7 % din copiii cu vârste sub trei ani erau înscriși în structuri formale de îngrijire. Deși constituie numai o mică proporție din populație, mâna de lucru slab calificată prezintă o rată de ocupare profesională aflată cu mult sub cea a lucrătorilor cu un nivel de calificare mediu și a celor cu înaltă calificare. De asemenea, rata de ocupare a persoanelor cu handicap este mai mică decât media din Uniunea Europeană, în pofida unei rate generale a șomajului extrem de scăzute și penuriei de forță de muncă. Această situație ar putea reprezenta un stimulent pentru valorificarea potențialului neexploatat al persoanelor cu handicap. Din cauza capacităților limitate, serviciile publice de ocupare a forței de muncă nu reușesc în prezent să acorde un sprijin personalizat continuu persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Consolidarea capacităților de informare și de activare ale serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, la care s-ar adăuga politici active și servicii individualizate eficace și bine direcționate în domeniul pieței forței de muncă, ar contribui la stimularea participării grupurilor care nu sunt pe piața forței de muncă. Inițiativele de actualizare a competențelor (care cuprind și competențele digitale) ar putea îmbunătăți accesul la piața forței de muncă.
- (15) În contextul semestrului european pentru 2018, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Republicii Cehe, pe care a publicat-o în Raportul de țară din 2018. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2018 și Programul național de reformă pentru 2018, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Republicii Cehe în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Republica Cehă, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările

Uniunii, având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea, la nivelul Uniunii, a unei contribuții la deciziile naționale viitoare.

- (16) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2018 prin prisma acestei evaluări și consideră că este de așteptat ca Republica Cehă să respecte Pactul de stabilitate și de creștere,

RECOMANDĂ ca, în 2018 și 2019, Republica Cehă să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să îmbunătățească sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, în special a sistemului de pensii. Să abordeze punctele slabe ale practicilor din domeniul achizițiilor publice, în special prin încurajarea unei concurențe axate într-o mai mare măsură pe calitate și prin punerea în aplicare a unor măsuri de combatere a corupției.
2. Să reducă sarcinile administrative legate de investiții, inclusiv prin accelerarea procedurilor de autorizare a lucrărilor de infrastructură. Să elimine blocajele care împiedică cercetarea, dezvoltarea și inovarea, în special prin creșterea capacității de inovare a firmelor cehe. Să consolideze capacitatea sistemului de învățământ de a asigura o educație de calitate favorabilă incluziunii, inclusiv prin promovarea profesiei de cadru didactic. Să încurajeze ocuparea profesională a femeilor, a mâinii de lucru slab calificate și a persoanelor cu handicap, inclusiv prin îmbunătățirea eficacității politicilor active din domeniul pieței forței de muncă.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*